
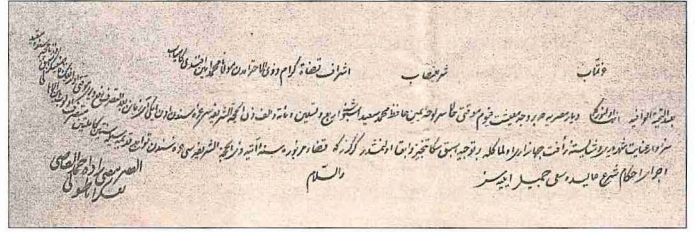

BİBLİYOGRAFYA :

Rauf Yekta, "Şeyh Hüseyin Fahreddin Dede", 1328 Mâlî Senesine Mahsus Musavver Neusâl-i Osmânî, İstanbul 1328-30, s. 282; a.m.f., *Esâtîz-i Elhân III: Dede Efendi*, İstanbul 1924, s. 166; Mehmed Ziyâ, *Yenikapı Mevlevihânesi*, İstanbul 1329, s. 195; Ergun, *Antoloji*, II, 441; İbnülemin, *Hoş Sadâ*, s. 31-33; Şengel, *İlâhîler*, I, 155-156; Yılmaz Öztuna, *Dede Efendi*, İstanbul 1987.

 NURİ ÖZCAN

Müftizâde
Ahmed
Efendi
imzalı
bir belge
(Topkapı
Sarayı
Müzesi
Arşivi,
nr. E 9764)

AHMED EFENDİ, Müftizâde

(ö. 1206/1791)

Osmanlı şeyhülislâmı.

Gelibolu müftüsü olan babasına nisbetle daha çok Müftizâde lakabıyla meşhur olmuştur. Medrese tahsilinden sonra çeşitli ilmiye görevlerinde bulundu. 1772 Rus seferine Mekke pâyesiyile ordu kadısı olarak katıldı. 1782'de İstanbul kadısı, 1785'te Rumeli kazaskerliği pâyesiyile Anadolu kazaskeri ve 10 Şubat 1786'da şeyhülislâm oldu. 1787'de Rusya'ya sefer açılıp açılmaması hususunda devlet erkânı arasında farklı görüşler belirlediği zaman Sadrazam Yüsf Paşa, Şeyhülislâm Ahmed Efendi ile birlikte I. Abdülhamid'i arzu etmediği bir savaşa sürükledi. Daha sonra Avusturya'nın da Rusya'nın yanında savaşa katılması, yaşlı şeyhülislâmı harbin neticesi hakkında endişeye düşürdü. Bunun üzerine hatasını ileri sürerek azlini istedi ve 24 Kasım 1787'de görevinden ayrıldı (Cevdet, IV, 38-39).

1789'da III. Selim'in tahta geçmesinden sonra Şeyhülislâm Hamîdizâde'nin mâzül şeyhülislâmları arpalık*larına gitmeye mecbur etmesi üzerine, Ahmed Efendi de arpalığı olan Ankara'ya gitti. Ancak Mekki Mehmed Efendi'nin 1791'de ikinci defa şeyhülislâm olması ile İstanbul'a dönmesine izin verildi. 10 Kasım 1791'de vefat etti ve Üsküdar'da Havuzdibi'ne defnedildi.

Faziletli, bilgili, ilmî araştırmaya düşkün ve yumuşak huylu bir kimse olan Ahmed Efendi'nin şeyhülislâmlığı bir yıl on ay kadar sürmüştür. Fas Hükümdarı Muhammed b. Abdullah'ın Osmanlı ulemâsına sorduğu dört meseleye tek başına hazırladığı cevaplar, devrin âlimleri tarafından oldukça beğenilmiştir. Ahmed Efendi'nin ayrıca *Beyzâvî Tefsiri*'nin bazı kısımlarına hâşiyeler yazdığı da bilinmektedir.

BİBLİYOGRAFYA :

TSMa, nr. E 9764; *Devhatü'l-meşâiyh*, s. 110-111; Cevdet, *Târih*, III, 261; IV, 9, 38-39; V, 108; *Sicill-i Osmânî*, I, 271; *İlmiyye Salnâmesi*, s. 555-556; Uzunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, IV/2, s. 503-504.

 MEHMET İPŞİRLİ

AHMED EFENDİ, Müneccimbaşı

(bk. MÜNECİMBAŞI, Ahmed Dede).

AHMED EFENDİ, Siyâhî

(ö. 1099/1687-88)

Türk nesta'lik hattatı.

İstanbul'da doğdu; babasının adı Sâlih'tir. Türk nesta'lik hattının ilk büyük üstatlarından biri olarak kabul edilmiş, rengi siyah olduğundan Siyâhî lakabıyla anılmıştır. Hattı, akrabası meşhur hattatlardan Tophaneli Mahmud Efendi'den öğrenerek icâzet aldı. Askerî *kassâm** başkâtibi olarak Defterdar Kılıç Ali Paşa ile Trabzon'a giderken Ağva sahilinde vefat etti. Himmetzâde Abdullah Efendi'nin, vefatına düşürdüğü tarih şöyledir: "Haşrda rû-sefid ola Siyâhî-i elemâde" (1099/1687-88). Nesta'lik yazıdaki başarısından dolayı devrinin İmâd'ı olarak kabul edilmiştir. Aynı zamanda şair olan Ahmed Efendi pek çok hattat yetiştirmiştir; Durmuşzâde Ahmed Efendi bunların en meşhurdur.

Eserlerinin bir kısmı bazı müze ve özel koleksiyonlarda bulunmaktadır.

BİBLİYOGRAFYA :

Suyolcuzâde, *Devhatü'l-küttâb*, s. 63; Müstakimzâde, *Tuhfe*, s. 364; Habîb, *Hat ve Hattâtân*, İstanbul 1306, s. 236; Şevket Rado, *Türk Hattatları*, İstanbul, ts., s. 106, ayrıca bk. İndeks.

 ALİ ALPARSLAN

AHMED EFENDİ, Şikârîzâde

(ö. 1831)

Şeyh, zâkirbaşı ve mûsikîşinas.

Türk mûsikisinde Şikârîzâde lakabıyla tanınır. Hayatı hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. İstanbul'da doğdu ve orada yaşadı. İlk yılları, yetişmesi ve tahsili ile ilgili herhangi bir kayıt da yoktur. Gençlik yıllarında Sünbüliyye tarikatına intisap etti. Koca Mustafa Paşa Hankahı şeyhi Seyyid Mehmed Hâşim

Şikârîzâde
Ahmed
Efendi'nin
Tayyibetü'l-ezkâr
adlı eserinin
ilk iki sayfası
(Millet Ktp.,
Şer'iyye, nr. 722)

